

Resumé av laga skiftet.

År 1945 hade gränsbestämning begärts kring samfällad mark i Gesunda och förrättningen skulle handläggas av lantmätare Hulin. När lantmätaren vid första sammanträdet upplyste om att förrättningskostnaden skulle bli ca 5000 kronor, väcktes frågan om laga skifte av en sakägare. Lantmätare Hulin upprättade omedelbart en ansökan avseende laga skifte på hela Sollerö socken. Denna ansökan fick genom Per Engströms försorg 32 underskrifter.

Den 27 februari 1946 förordnades distriktslantmätare Erik Bengtsson, Orsa, att verkställa laga skifte på hela Sollerö socken.

Den 8 april 1946 hölls första sammanträdet i Ordenshuset på Sollerön varvid bl.a. röstning skedde.

Sammanlagt avgavs 340 röster fördelade på 254 för och 86 mot laga skiftet.

Under åren 1946-1948 utfördes huvuddelen av stommätningen vilken kompletterades fram till början på 50-talet.

År 1947 utfördes flygfotograferingen av inägorna på ön och de närmast belägna fåbodarna.

Förberedelserna för skogsavfattningen påbörjades år 1948 med uppstakning av s.k. paralleller. Samtidigt pågick skogsavfattningen vilken var klar år 1949. Graderingen av in- och avrösningsjorden utfördes under åren 1949-1950. Ca 200 mil paralleller stakades under åren 1948-1949 och under den tiden var ca 80 man sysselsatta med laga skiftet på Sollerön.

Hävdemätningen påbörjades år 1948 och pågick i huvudsak under åren 1948-1950, men vissa kompletteringar gjordes fram t.o.m. 1953.

Efter skogsavfattning, gradering och hävdemätning upprättades grundkartor och hävdekartor under åren 1951-1953.

Därefter följde genomgång av hävdekartorna med sakägarna varvid en del påpekanden gjordes. Dessa påpekanden gällde främst samsindelningar. Vissa avvikelser mellan kartans visning och markhävden löstes genom överenskommelser. Under samma tid pågick även äganderättsutredningen.

När laga skiftet på Sollerön började fanns endast 2 utbyggda skogsbilvägar nämligen Flenvägen och vägen till Garberg samt 2 st. sämre vägar till Rossberg och Säxen. Under skiftets gång utbyggdes skogsbilvägnätet ytterligare ca 12 mil, med början år 1950 av vägen Vimo-Sävsjödarna. År 1952 började utbyggnaden av inägovägar-na vilket totalt omfattade ca 5 mil. När de nya skogsskiftena till-trätts år 1964 byggdes ytterligare ca 13 mil enkla bilvägar s.k. traktor-vägar på skogen.

Den 15 april 1946 inkom en skrivelse från Sollerö jordägares undantagsförvaltning med anhållan, att i samband med laga skiftet upptaga frågan om invallning av de s.k. roteslogarna. Detta företag genomfördes under åren 1951-1953 varvid ca 55 hektar uppodlades till en kostnad av ca 93.000 kronor.

Utstakningen av inägoskiftena påbörjades år 1954 och rösläggning hösten 1956. Inmätning av de nya ägoskiftena gjordes åren 1957-1959.

År 1959 började de nya inägoskiftena tillträdas, men först år 1964 var väl de flesta områdena tillträdda. I samband med de första till-trädena år 1959 påbörjades en omfattande stenröjning och täck-dikning varvid flera mil stenrosen grävdes bort.

Utstakning av de nya skogsskiftena skedde under åren 1961 och 1962 och gick betydligt smidigare än motsvarande utstakning av in-ägorna. Rösläggning och inmätning genomfördes under åren 1962-1964.

Skogsvärderingen pågick under åren 1962-1964 och utfördes del-vis som stamräkning och delvis som okuläruppskattning. År 1967 på hösten kom så resultatet av värderingen varefter sakägarna hade möjlighet att kolla sina likvider. En hel del felaktigheter uppdagades och rättades till.

Den 4 april 1968 avslutade förrättningsmannen, lantmätare D. Weber-Grönvall, Sollerö sockens laga skift varvid besvärshänvis-ning meddelades.

Sakägarna hade då 45 dagar på sig att anföra besvär till ägodelnings-rätten i Ovan Siljans domsaga.

Under besvärstiden inkom 45 besvär, samt ytterligare 15 påpekan-
den efter besvärstidens utgång.

Över dessa besvär skulle överlantmätaren yttra sig vilket arbete tog
sin början i maj 1971 och den 27 december 1971 höll ägodelnings-
rätten sitt första sammanträde i tingshuset i Mora. Ägodelnings-
rättens behandling av besvären samt prövning av laga skiftet pågick
till i juli 1976 då vissa delar av skiftet återförvisades till förnyad
handläggning men fastställdes i övrigt 1976.07.30.

Några besvär gick vidare till Hovrätten som behandlade dem under
1977 och fastställde dessa 1977.07.11. Ett besvär gick till Högsta
Domstolen men vägrades prövningstillstånd. Den förnyade hand-
läggningen har främst gällt rättelser av karta och delningsbeskrivning
samt omfattande rättelser av skogs- och övervärdeslikviderna.

Den 28 december 1979 avslutades de återförvisade delarna av Sollerö
sockens laga skifte.

Om laga skiftet ej kommit till stånd har knappast den satsning på
större enheter kunnat ske som nu har genomförts på Sollerön. En-
skilda som före skiftet hade andel i 50-200 skogsskiften har efter laga
skiftet fått 2 å 3 skogsskiften utlagda.

Bolagen har minskat sin rågångslängd från ca 200 mil till 10 mil och
samma förhållande gäller för det enskilda innehavet.

Under den långa tid som skiftet pågått har hållits 79 samman-
träden som besökts av ca 9000 personer. För att genomföra skiftet
har ca 33.600 dagsverken åtgått.

Mora den 28 december 1979.

Stig Johansson

Ingenjör